

Irakasgaiaren izena	Kodea	Ikasturtea
FAMILIA ETA ESKOLA	151303	2023-2024
Titulazioa	Maila	Seihilekoa
GRADUA HAUR HEZKUNTZAN	1	2
Irakasgai mota	ECTS Kredituak	Hizkuntza
OINARRIZKO PRESTAKUNTZA	6	EUSKERA
Irakaslea(k)		
AMAIA JAUREGI ORBE		

Justifikazioa

Familia funtsezko hezkuntza-eragile bat da, azken hamarkadotan eraldaketa sakonak izan dituen, gizartean gertatutako aldaketen ondorioz. Familiako bizitzaren estiloan eta tipologia gertatutako eraldaketa horiek izanik ere, familiak garrantzi handiko eginkizuna mantentzen du haurren garapen- eta ikaskuntza-prozesuan. Horrenbestez, eskolak familiarekin batera lan egin behar du haurren garapena bultzatzeko xedez.

Hala eta guztiz ere, eskolak beste hezkuntza-eragile batzuekin –bereziki familiarekin- kooperatzeak duen garrantziaren jakitun egon arren, erraza da ikustea norainoko zailtasunak dauden lankidetzak hori lortzeko aldaketa-garai hauetan. Testuinguru horretan, ikasgai honek bidea emango dio etorkizuneko irakasleari hezkuntza-ekintzaren konplexutasunaz hausnartzeko. Hausnarketa, ekintza horretan parte hartzen duten eragile ugarien ikuspegitik egingo da, kontuan hartuta familia-instituzioan gertatutako aldaketak eta instituzio horrek eskola-instituzioarekin dituen loturak, eta, halaber, bien arteko lankidetzak duen garrantzia, ikaskuntza-prozesuak ahalik eta baldintzarik onenetan bideratu daitezkeen. Horri begira, ikasgai honetan puntu hauek egongo dira aztergai: hezkuntza-eragileen arteko lankidetzak-eredu eta –estrategiak; tutorearen eta orientatzailearen eginkizunak; eta guztien arteko elkar-ulertzea hobetzea ahalbidetzen duten komunikazio-gaitasunak.

Aurrebaldintzak

Ez dago

Gaitasunak

Gaitasun orokorrak

GO1.- **Ahozko Komunikazioa** 1.Maila:

- Norberaren ideiak ondo antolatuta eta ulertzeko moduan adieraztea, une egokian mintzatuz eta ekarpen egokiak eginez hala harreman egoeretan nola egoera formalago eta egituratuagoetan.

Berriazko gaitasunak

- BG1: Familiekin eta hezkuntza-komunitatearen beste sektore batzuekin kolaboratzeko mekanismo eraginkorrak sortzea, eragile horiek inplikaturaz Haur Hezkuntzako ikasleen garapen integralari laguntzen dioten prestakuntza-prozesuetan.
- BG2: Tutoreak eta orientatzaileak etapa honetan dituzten berezko funtzioak identifikatzea, ikasle eta familiekiko harremanetan, eta era desberdineko tresnak erabiltzea tutoretza-gaitasunak ebaluatzeko eta praxia hobetzeko.
- BG3: Ikasgelako bizikidetzaren prozesuak planifikatzea eta gainbegiratzea, eta emozio-hezkuntza eta bizitzarako oinarriko gaitasunak sustatzea, Haur Hezkuntzako ikasleen sozializazioa eta ikaskuntza zibikoa ahalbidetzen dituzten jardueren bitartez.

Garapen iraunkorrerako helburuak eta Laudato bai' helburuak ikasgaiari islatuta

ODS5. Genero berdintasuna.

OLS 6. Hezkuntza ekologikoa

5. SOZ 1. Ikaslea gai da genero-rolen pertzepzio tradizionala ezagutu eta zalantzan jartzeko, ikuspegi kritiko batetik eta ainguraketa kulturala errespetatuz.

Edukiak

1. Familia eta beraren eragina haurren garapenean. Familia kontzeptua. Familiaren eboluzioa. Familiaren eginkizunak. Familia motak eta ezaugarriak. Familia-sozializazioaren estiloak.
2. Familiaren eta Eskolaren arteko lankidetzaren garrantzia. Familiarekiko komunikazioaren zailtasunak. Familiekiko lankidetzaren ereduak.
3. Tutoretza Haur Hezkuntzan: gizarte-gaitasunak eta familiekiko komunikazioa. Komunikazio Estiloak. Informazioa trukatzeko uneak, jarrerak eta tresnak. Tutoretza-elkarrizketa. Irakaskuntzaren praxia Haur Hezkuntzan hobetzeko tresnak eta baliabideak.
4. Eskolaren eta Komunitatearen arteko lankidetzaren garrantzia. Lankidetzaren hezkuntza-komunitatearen eta gizarte-ingurunearen sektoreekin.
5. Haurren garapenean eta gelako elkarbizitzan eragina duten aldagaiak. Emozioen heziketaren dimentsioak eta garapen estrategiak haur hezkuntzan.
6. Ikus-entzunezko baliabideen erabilera haur hezkuntzan.

Ikas-irakaskuntza estrategiak

Ikasgaia ondoren deskribatutako estrategien arabera garatuko da:

- Ikasgaia testuinguruan jartzea ahalbidetzen duten jarduerak: gizartearen, familiaren eta hezkuntzaren errealitatearekin kontaktatzeko xedez asmatutako jarduerak; eta bizipen esanguratsuetatik abiatzea, hala nola elkarrizketak, galderak, ikusitako bideoak, irakurketa iradokitzaileak, eztabaidak, testuen edo errealitatearen azterketak.
- Hausnarketa pizten duten jarduerak: hausnarketa kritikoa egitera, norberaren pertzepzio eta sinesmenak zalantzan jartzera eta alternatiba eta erantzunak bilatzera bultzatzen duten jarduerak. Besteak beste, honako ekintza hauek sartzen dira hemen: gogoeta orientatzen duten galderen gidoiak, problemen formulazioa eta ikerketa soilak egitea.
- Ikasgaiaren edukiari buruko aurkezpena eta lana: banakako eta taldekako jarduerak, ulermen sakona lortzeko eta hezkuntza-errealitateari eta beraren testuinguru sozial eta familiarrari aplikatu dakiekeen ezagutza eskuratzeko: azalpenak, irakurketak, saiakerak egitea, mintegi-saioak, datuak bilatzea eta ikerketa soilak egitea.
- Jarduera praktikoak: gaitasunen esperimendazio aktiboa ahalbidetzeko diseinatuta, hala nola jarduerak diseinatzea, arazoak konpontzea, kasuak aztertzea eta jorratzea.
- Ebaluaketa-jarduerak: proposatutako berariazko gaitasunak eta gaitasun generikoak eskuratzeko prozesuaren ebaluaketarako diseinatuta.

Proposatutako denbora-banaketa: 6 ECTS = 150 ordu.

- 42 ordu ikasgelako jarduerarako: eduki teorikoen aurkezpena eta azalpena, banakako eta taldekako jarduera praktikoak, simulazioak eta role-play ekintzak, kasuen azterketa eta eztabaidak.
- 108 ordu ikasgelatik kanpoko jarduera pertsonalarentzat eta taldekako lanarentzat: testuak irakurtzea eta aztertzea, ariketa eta galdetegiak, eskemak lantzea, banakako eta taldekako lanak prestatzea eta egitea, proba objektiboetarako ikasketa, datuak bilatzea eta tutoretzak.

Ebaluazioa

Ikasgai honen prozesua eta beraren gaitasunen garapena ebaluatzeko, teknika hauek erabiliko dira:

- Proba objektiboak: % 40.
- Banakako edota taldekako lanak: % 60.

Kalifikazioa: BG1: % 30. BG2: % 30. BG3: % 30 eta GG1: % 10.

Dokumentazioa

- Aguirre, A. M. (2016). *Familia, escuela y sociedad: manual para maestros*. Unir editorial.
- Albes, C. (Koord). (2017). *Adoptatutako ikasleei eskola inklusiboan eman beharreko hezkuntza-erantzuna*. Eusko Jaurlaritzako argitalpen zerbitzua.
- Alfonso, C. et al. (2003). *La participación de los padres y madres en la escuela*. Graó.
- Álvarez, Bruna eta Monteros, Silvina. (2019). *Diversidad familiar. Una perspectiva antropológica*. Editorial UOC.
- Ararteko. (2008). *Eskolako bizikidetasuna eta gatazkak*. Giza Eskubideen bilduma
- Ararteko (2011), Hacia una revisión de las políticas públicas de apoyo a la conciliación de la vida laboral, familiar y personal. Ararteko.
- Ararteko. (2015). *Familiak eta beraien erronkak oraingo gizarte eta ekonomia egoeran: Respuesta de las Políticas Públicas*. Giza eskubideei buruzko jardunaldiak Bilduma. Ararteko
- Aritzeta, A. Soroa, G. eta Etxebarria, I. (2013). *Emozioak eta gaitasun sozioemozionalak*. Udako Euskal Unibertsitatea.
- Arnaiz, P. eta Isús, S. (1997). *La tutoría, organización y tareas*. Graó
- Arranz Freijo, E. (Koord). (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Pearson Prentice Hall.
- Bisquerra, R. (2002). *Educación Emocional y Bienestar*. Cispraxis.
- Bisquerra, R. (2003). Educación Emocional y Competencias Básicas para la Vida. *Revista de Investigación Educativa*. 21 (1),7-43.
- Bolívar, A. (2006). Familia y Escuela: dos mundos llamados a trabajar en común. *Revista de Educación*.339.119-146.
- Borafull, I. eta Camps j. (Ed.). (2019). *Habilidades para la vida. Familia y escuela*. Dykinson
- Bueno, M^a.R. eta Garrido, J.A. (2012). *Relaciones interpersonales en la educación*. Pirámide.
- Brunet, J.J.; Cazaro, B. eta Herrero-Martín, J. (2014). *Familia y escuela. Un encuentro necesario*. Ed San Pablo.
- Burgos, J.M. Dávalos, G. eta López, J. (Ed) (2014). *Psicología de la familia: estructuras y trastornos*. Dykinson
- Cagigal. (2005). *Construyendo puentes: claves de colaboración escuela-familia ante los problemas de conducta*. PPC.
- Cebreiro, M. (2018). *El genograma: Un viaje por las interacciones y juegos familiares*. Morata
- Céspedes, A. (2013). *Educar las emociones*. Ediciones B.
- Collet, J. eta Tort, A. (2020). *Escuela, familias y comunidad*. Octaedro.
- Comellas, Mª J. (2009). *Familia y Escuela: compartir la educación*. Graó.
- Comellas, M. J. (Koord.). (2013). *Familia, escuela y comunidad, un encuentro necesario*. Octaedro.
- Cortés, A.; Rodríguez, A. eta Val, S. (Koord) (2018). *Estrategias transformadoras para la educación: una visión para el siglo XXI*. Pirámide.

- Delgado, c., Aragón, E. eta Navarro, J. I. (Koord). (2021). *Colaboración familia-escuela. Manual para docentes*. Pirámide
- Díaz Alcaraz, F. (Koord) (2007). *Modelos para autoevaluar la práctica docente*. Práxis.
- Duckworth, K. (2008) *Influences on Attainment in Primary School Interactions Between Child, Family and School Contexts*. <https://www.gov.uk/government/publications/influences-on-attainment-in-primary-school-interactions-between-child-family-and-school-contexts>.
- Egido, I. eta Bertran, M. (2017). Prácticas de colaboración familia-escuela en centros de éxito de entornos desfavorecidos. *Pedagogía Social Revista Interuniversitaria*, 29, 97-110.
https://doi.org/10.7179/PSRI_2017.29.07
- Edwards A, eta Warin J. (1999) Parental Involvement in Raising the Achievement of Primary School Pupils: why bother? *Oxford Review of Education*, 25 (3), pp-325-343
- Eusko Jaurlaritza, Enplegu eta Gizarte gaietako Saila. (2010). *Familia etorkinen arteko harremanetarako Jardunbide Egokien Gidaliburua*. Vitoria-Gasteiz. Eusko Jaurlaritzako argitalpen zerbitzua.
- Eusko Jaurlaritza. Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila. (2016). Ikastetxeei zuzendutako protokoloa, ikasle transei edo genero portaera ez normatiboa dutenei eta haien familiei laguntzeko. Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia.
- Eusko Jaurlaritza-Gobierno Vasco. Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila. (2019, febrero 18). *Familia Politika eta Aniztasuna. Ijito Herria. Ijito Herriak Euskal Autonomia Erkidegoan duen egoerari buruzko azterketa (pdf 36, 17Kb)*. <https://www.euskadi.eus/ijito-herria/web01-a2famil/eu/>
- Eusko Jaurlaritza, Enplegu eta Gizarte gaietako Saila. (2020a). *Harrera-plana. Ikasle berrien eta haien familien harrera bideratzeko jardunbideak. Ikastetxeetarako gida praktikoa*. Eusko Jaurlaritzako argitalpen zerbitzua
- Eusko Jaurlaritza, Hezkuntza Saila. (2020b). Hezkuntza laguntzaren berriazko premia duten ikasleen familientzako orientabideak. Eusko Jaurlaritzako argitalpen zerbitzua
- Fernández-Berrocal, P. eta Extremera, N. (2006). La inteligencia emocional en el contexto educativo, hallazgos científicos de sus efectos en el aula. *Revista de Educación*, (332):97-116
- FETE-UGT (2013). *Libro Blanco de la educación intercultural. Trabajo con las Familias*. <http://www.aulaintercultural.org/spip.php?article3642>
- Gallardo-Vázquez, Pedro Gallardo Basile, Francisco José y Gallardo-López, José Alberto. (2021). *Fundamentos teóricos de la educación emocional. Claves para la transformación educativa*. Octaedro
- Gallego eta Riart, V. (Koord). (2006). *La tutoría y la orientación en el siglo XXI: nuevas propuestas*. Octaedro.
- Gervilla, A. (2008) *Familia y educación familiar: conceptos clave, situación actual y valores*. Narcea.
- Giménez, M. y Quintanilla, L. (Coord.). (2018). *Desarrollo emocional en los primeros años de vida: debates actuales y retos futuros*. Pirámide.
- Golombok, S. (2006). *Modelos de familia: ¿qué es lo que de verdad cuenta?*. Graó
- Guitart, R.M. (Koord). (2018). *9 ideas clave. La relación entre familia y escuela*. Graó.
- Intxausti, Mª J. (2014). La entrevista: construir la relación con las familias (0-6). Graó.
- Lahora, C. (2013). *La participación de las familias en la escuela infantil*. (10.kap) In: *Las Aulas de 0 a 3 años. Su organización y funcionamiento*. Madrid. Narcea.

- Lebrero, Mª P. eta Fernández, Mª D. (2013). *Experta Universitaria en educación infantil (0 -6 años)*. UNED
- López, F. Etxebarria, I., Fuentes, M.J. eta Ortiz, M.J. (Koord). (2000). *Desarrollo afectivo y social*. Pirámide.
- Martín, Mª J. (2001). *Las escuelas de padres: posibilidades y retos*. In Torre, J.C. (ed). (2001). *Orientación familiar en contextos extraescolares*. Univ. Pontificia Comillas
- Martín, X. Puig, J. M^a. Rubio, L. eta Trilla, J. (2008). *Tutoría. Técnicas, recursos y actividades*. Anaya
- Martínez, A. eta Galíndez, E. (2003). *Familia y entorno: implicación de la familia en la organización escolar*. Mensajero.
- Montanero, Manuel. (2008). *Modelos de orientación e intervención Psicopedagógica*. Cáceres. Universidad de Extremadura, servicio de publicaciones.
- Mujika, I., eta Olaortua, E. (2010). *Familia ereduak eta gizarte aldaketa: Lesbigo eta transexualen osatutako familiak*. Aldarte.
- Nogales, Francesc Vicent (coord.). 2020. *Escuela y familia: misión imposible: 27 maneras de implicar a las familias educativamente*. Ediciones Khaf, D.L.
- Parejo, J.L. eta Pinto, J.M. (Coords.). (2015). *La orientación y tutoría escolar con familias: teoría y práctica*. Editorial UOC.
- Perpiñán, S. (2013). *La salud emocional en la infancia: componentes y estrategias de actuación en la escuela*. Narcea.
- Pujolás, P. (2008). *9 Ideas Clave. El aprendizaje cooperativo*. Graó.
- Reizabal, L. eta Atxa, J. (2012). *Hezkuntza Soziomozionala eta Ikaskuntza Zailtasunak: Hezkuntza Testuinguruetan aplikatzeko esku-hartzea*. UEU.
- Rodrigo, Mª J. eta Palacios, J. (2001). *Familia eta Giza Garapena*. UEU
- Salazar, R. (2011). *Gaitasun emozionalak eta eskola elkarbizitza. esku-hartze eredu bat*.
- Sola, Tomás y López, Manuel. (2008). *El plan de orientación y acción tutorial en educación infantil y primaria. Recursos prácticos para su programación y ejecución*. Universitas.
- Soler Gómez, V. (2016). *Desarrollo socioafectivo*. Síntesis.
- Teixidó, J. eta Castillo, M. (2013). *Prácticas de mejora de la convivencia escolar. Recopilación, sistematización y análisis de buenas prácticas*. Aljibe
- Trianes, M^a. V. (2013). *Relaciones sociales competentes en educación primaria*. Aljibe.
- Uruñuela, P.M. (2018). *Aprender a convivir desde el centro educativo*. Octaedro.
- Vílchez, L.F. (2013). *La Educación (com) partida. Sentido y acentos*. PPC